

Nyhetsbrev

for Egmont sorgsenter ved Senter for Krisepsykologi

SORGSENTERET

Terroren i Oslo og på Utøya har rammet mange. Til sammen døde 77 mennesker, de fleste unge. Det er en så ufattelig tragedie at selv vi som ikke er direkte rammet enda har vansker med å fatte den. Det er tusenvis av mennesker som med en gang ble sørgende, som har mistet barn, søsken, foreldre, ektefeller/kjærester og ikke minst mange som har mistet nære venner. Sorgsenterets medarbeidere og øvrige medarbeidere ved Senter for Krisepsykologi har arbeidet på mange nivåer, fra direkte hjelp til de som er sterkest rammet, til organisering av hjelpen lokalt og sentralt. I tillegg har vi hjulpet hundrevis av hjelperne som deltok i rednings- og støttearbeidet for etterlatte, overlevende, og frivillige hjelpere. Dette har vært viktig og meningsfullt arbeid. Sorgsenterets medarbeidere har også skrevet mange kronikker som har stått på trykk i aviser over hele Norge. I tillegg har vi fått anledning til å spre kunnskap om sorg- og krisereaksjoner gjennom media gjennom flere hundre nyhetsoppslag i inn- og utland.

Sentrale helsemyndigheter har brukt oss til å utforme den hjelp som de rammede har fått og vil få. Blant annet har vi fått det faglige ansvaret for de tre etterlatte-samlingene som skal holdes i løpet av året som kommer.

Vi hadde startet på å skrive innledningen til dette nyhetsbrevet før 22. juli. Her er ordene som var formulert: *Vi opplever hvor vanskelig det er å få aksept for sorgområdet som et legitimt område som skal satses på forskningsmessig. Sorg er ikke sykdom, men samtidig er det helt klart for oss at så lenge det ikke finnes en sorgdiagnose er det vanskelig å utløse forskningsmidler eller støtte til arbeid på dette feltet. Det å "selge" inn sorgområdet vanskeliggjøres fordi sorg tilhører normalsfæren i det å være menneske. Dette overskygger det faktum at svært mange som opplever tap av en av sine nærmeste sliter med å finne fotfeste og en betydelig gruppe utvikler kompliserte sorgreaksjoner.*

Etter 22. juli er forståelsen for sorg og dens konsekvenser større i det norske samfunn. Vi ser viktige utfordringer på mange områder, både i forhold til bedre forståelse for sorg og sørgende, men også i utviklingen av bedre og mer tilpasset hjelp.

KONFERANSE OG KURS

2012

Sorgkonferanse

September 3-4, 2012

Bergen, Norge

Sett av datoene.

Karolinska institutet v/ Institutionen för onkologi/patologi og Senter for Krisepsykologi arrangerer felles konferanse om hvordan en sikrer god oppfølging av etterlatte.

Målgruppe: Personell som møter pårørende og etterlatte på sykehus eller etter et dødsfall har funnet sted

Mer informasjon vil senere legges ut på www.krisepsyk.no

"Hvis en mann kan vise så mye hat, tenk hvor mye kjærlighet vi alle kan vise".

Stine Renate Håheim

NYHETER OM SORG

Barn som pårørende ved kreft

Gjennom Kreftforeningens strategiske satsning på helse og samfunnsvitenskaplig forskning fikk Senter for Krisepsykologi midler til å gjennomføre en studie for å gi et bilde av barns totale omsorgssituasjon når en forelder rammes av kreft, for så å vurdere relevante støttetiltak. Studien er tatt inn i Sorgsenteret. Resultatene viste at barna har et stort udekket behov ift. informasjon om sykdomsforløp og prognose og savner mer kommunikasjon med foreldre både om foreldrenes situasjon og egen situasjon. De voksne opplever et udekket omsorgsbehov hos sine barn, men mangler overskudd og energi, samt kjenner utilstrekkelig kompetanse for å møte disse. De voksne har et uttrykt ønske om mer støtte fra hjelpeapparatet for å kunne hjelpe barna best mulig. Etterlatte barn ses bedre av hjelpeapparatet enn barna med syke foreldre. Mer hjelp til frisk forelder og et klarere familieperspektiv er nødvendig for at omsorgen skal bli enda bedre enn i dag.

(Rapport foreligger og bokkapittel om dette vil komme ut i februar 2012).

Forslag om sorgombud i Sverige

Presten Lena Fag us og psykologen Ann-Kristin Lundmark, begge psykoterapeuter med lang erfaring fra sorgterapi, har foreslått at det opprettes et sorgombud i hver kommune og sorgmottagelser over hele Sverige. De henviser til at Sverige er underutviklet i sin ivaretagelse av sorgende. Mer om deres forslag kan leses ved å besøke følgende link: <http://www.dn.se/debatt/infor-ett-sorgombud-i-varje-kommun>

Longitudinell studie av barn og unge

Melhem og medarbeidere (2011) har i en helt ny studie fra USA fulgt 182 barn og unge (7-18 år) som mistet foreldre i brå dødsfall. De ble undersøkt  rlig over tre år. Selv om sorgreaksjoner avtok for de fleste, var det ingen forandring hos 10 % av utvalget. En gruppe på rundt 30 % viste økte sorgreaksjoner 9 måneder etter dødsfallet, som så avtok gradvis. Sorgreaksjoner var assosiert med funksjonsproblemer. Problemer forut for dødsfallet (med depresjon) var forbundet med sterkere reaksjoner. Dersom foreldre slet i etterkant, slet også barn og unge mer. Dette er en av de første populasjonsbaserte, longitudinelle studier for denne type dødsfall og denne aldersgruppen.

Melhem, N. M., Porta, G., Shamseddeen, W., Walker Payne, M., & Brent, D. A. (2011). Grief in children and adolescents bereaved by sudden parental death. Archives of General Psychiatry, 68(9), 911-919. doi:10.1001/archgenpsychiatry.2011.101

Kronikker fra Sorgsenteret

Kronikk om besteforeldres sorg

Vi har skrevet en kronikk i VG om den doble sorgen som rammer besteforeldre, som finnes ved å gå til: <http://bit.ly/qlfrRu>

Kronikk om "Hva er sorg?"

Vi har skrevet en kronikk om hva sorg er som sto i Dagens Næringsliv som finnes ved å gå til: <http://bit.ly/oXdvGF>

Kronikk om å leve med terrorfrykt

Vi har skrevet en kronikk om det å leve med terrorfrykt som finnes ved å gå til: <http://bit.ly/qO5WHJ>

Kronikk om krisepsykologi

Vi har skrevet en kronikk som spør; "Krisepsykologi hjelper det?" som finnes ved å gå til: <http://bit.ly/ocy1aD>

Kronikk om hjelp til å sørge

Vi har skrevet en kronikk om hjelp til å sørge som finnes ved å gå til: <http://bit.ly/rsiZuO>

TEMA: DEN VIKTIGE NETTVERKSSTØTTEN

Av Kari Dyregrov, dr. philos og Atle Dyregrov, dr. philos.

22. juli katastrofen har dimensjoner av menneskelig og materiell lidelse og ondskap som vi alle har vansker med å fatte. Gradvis skal hverdagen vende tilbake for alle de unge og eldre som er direkte berørt eller rammet. I tillegg må mange leve videre i angst og usikkerhet i forhold til sine barn, foreldre, kjærester eller venner som fortsatt er savnet. Den psykiske belastningen er stor og vil ta tid å lege. Avhengig av hva de rammede har opplevd; om de har mistet noen, savner noen, selv er fysisk skadet, hva de har sett/hørt, så vil de bære på tanker, bilder og minner om det som hendte. Mange vil trenge mye hjelp og støtte i dagene, ukene, månedene og årene som kommer. Oppi katastrofen har vi sett det gledelige at hele Norge er mobilisert. Hjelpeapparatet har organisert fysisk og psykisk førstehjelp i katastrofeområdene, i kommunene mobiliseres profesjonell hjelp for medisinsk og psykososial oppfølging, og ikke minst har gatene vært fulle av medfølelse med mennesker. I tiden som nå kommer, er berørtes familie og vennenettverk og forenings-, skole- og arbeidsliv de aller viktigste for leging av de mentale sårene. De kan også spille hovedrollen for å få den praktiske og sosiale hverdagen i gang igjen.

Nettverksstøtten er "alfa og omega"

Forskning viser at dersom støtten fra nettverket er tilpasset kriserammedes behov er denne støtten ifølge dem selv - "alfa og omega". Det er dette "hjelpeapparatet" de terrorrammede vil hjem til når kaoset nå har lagt seg. Fordi nettverket har førstehåndskunnskapen om de rammede, hva de trenger og hvordan de best kan støttes blir nettverket så viktig. I tillegg er de motivert til å støtte fordi de er glade i eller bryr seg om de som er rammet av terroren. Gjennom vår forskning peker kriserammede og deres nettverk selv på viktige forhold for at nettverksstøtten skal bli optimal etter katastrofehendelser.

Først og fremst er det viktig å være fysisk og psykisk til stede hos den rammede.

Selv om familie og venner ønsker å "gjøre" noe, må de huske at det er nettopp det de gjør ved at rammede slipper å være alene den første tiden. Her som ellers skal man være på tilbudssiden, og ha respekt for den rammedes ønsker og behov.

Det er viktig å lytte til hva personen har opplevd, sett, tenkt, følt, etc. La den rammede få snakke uten å avbryte, og signaliser at du er villig til å høre på det som måtte komme, og kanskje mange ganger. Unngå å gi råd eller si at du forstår så godt – slike ekstreme hendelser som bombedramaet eller skytetragedien er forstår man ikke uten selv å ha opplevd det.

Praktisk hjelp kan være viktig dersom nettverket ser at den rammede og/eller dennes familie er så sliten at dagligdagse oppgaver ikke løses i hjemmet. Dette kan være husarbeid, matlaging, avlastning med barn, eller andre omsorgsoppgaver. Det er viktig ikke å overta i større grad enn det som er ønsket – det kan være godt å gjøre noe praktisk for den som sliter med vonde tanker. Hjelp til tilgang på informasjon fra offentlige instanser, til skjemautfylling, eller tilstedeværelse gjennom ritualer kan være uvurderlig hjelp i en tid da manglende energi kan være et hovedproblem for mange rammede.

Avlastning for foreldrerollen er en ofte savnet og svært kjærkommen hjelp i perioder der voksne omsorgspersoner er for slitne til å fylle foreldrerollen. I tiden som kommer vil mange voksne slite på grunn av tapet av en ungdom eller bekymringer for overlevende ungdom, og ikke ha krefter eller fokus på andre barn i familien. Da er det svært viktig at en voksenperson som barnet har tillit til midlertidig kan gi omsorg og nærhet til barnet eller også etter hvert ta oppgaver som lekselesing, kjøring til skole eller fritidsaktiviteter.

Gradvis, og selvsagt avhengig av hva den enkelte har gjennomgått, vil spesielt venner ha en viktig funksjon i å hjelpe tilbake til hverdagen. Her kan unges vennenettverk være "alfa og omega" gjennom stimulering til sosiale aktiviteter. De kjenner til og har deltatt i aktiviteter som den rammede har vært glad i, og kan foreslå et kinobesøk, tur på fjellet, lytte til musikk, trene, eller komme ut blant venner igjen. Det er ofte godt å treffe "gjengen" igjen sammen med noen nære venner. Voksnes nettverk vil ha samme viktige funksjon for å støtte foreldre til rammede unge, eller som selv har mistet. Men man må være respektfullt på tilbudssiden og våge – både å foreslå og å gjennomføre, få avslag, og gjenta forslag.

Nettopp fordi nære venner og familie har den viktige posisjonen *nært* den rammede, så vil en viktig oppgave også kunne bestå i å *fange opp signaler* på at den rammede kan trenge bistand utover det nettverket skal, eller kan gi. Dette kan være vedvarende konsentrasjons- og søvnvansker, mareritt eller påtrengende bilder og minner fra hendelsen, eller fullstendig vegring i forhold til å forholde seg til det som har skjedd (Se www.kriser.no og www.krisepsyk.no). Dersom slike vansker vedvarer utover de første månedene etter katastrofen, og personen ikke gradvis gjenopptar deltakelse i sitt vanlige liv, bør nettverket oppfordre den rammede til å kontakte fastlegen, evt. selv tilby kontakt til hjelpetiltak som nå igangsettes fra det offentlige. Noen etterlatte kan også gjennomgå kompliserte sorgprosesser der sterkt savn, grublerier eller benekting av det som har hendt tar overhånd, parallelt med at livet stopper helt opp.

Samarbeid for å holde over tid

Ikke alle venner eller familiemedlemmer behøver, eller kan gi alle de ulike støtteformene som er nevnt over. Det vil alltid være slik at noen føler de egner seg best i rollen for å yte noen former for støtte, andre fyller andre roller, mens noen kan fylle alle. Spesielt for rammede som lever i uvisshet over savnede, eller har mistet noen i katastrofen, vil det være avgjørende at støtten ikke bare kommer de første dagene, men pågår over tid. Fordi faren for at nettverk kan "brenne seg ut" dersom de går for intenst ut med støtte og setter alle egne behov og hensyn til side over lang tid, kan venner og familie samarbeide for å "økonomisere" på tid og krefter. Dersom mange nære står rundt en rammet person og dennes familie og det er et stort støttebehov, kan det være klokt at støttenettverket snakker sammen, og eventuelt "fordeler" oppgaver seg imellom; eks. tider for fysisk tilstedeværelse, praktiske oppgaver eller annet som er nevnt over. Slik kan noen venner ta seg av egne ting eller samle krefter mens andre stiller opp for de rammede, og støtten kan bli stabil og tilgjengelig over tid. Og her er det viktig å presisere at i denne sammenheng snakker vi om måneder og år, om ikke med samme styrke, intensitet og innhold - men støtte trengs mye lengre enn de fleste tror!

Utfordringer for nettverk

Vi har sett at "alle" stiller opp for de som ble rammet etter 22. juli. Denne kollektive støtten som ligger i omtanken og varmen fra folketog med blomster, lys og hilsener, fra statsledere, politikere og foreningsliv, fra spontanritualene i hele landet, og fra rosesvaret på Rådhusplassen, gir svært viktig støtte for de rammede både på kort og lang sikt. For alle oss som ønsker å uttrykke medfølelse var det ikke så vanskelig å vite hva vi skulle gjøre, vi fikk gode tegn fra ledere, og vi fulgte dem.

Når hverdagen kommer, både for de som på ulike måter er rammet av katastrofen og skal fortsette livet, og for nære og mer perifere nettverk, oppleves mange utfordringer. Nettopp fordi slike katastrofer er så uvanlige og rammedes opplevelser så hinsides det vi kan forestille oss, vil venner og familie stå overfor mange spørsmål og dilemma i tiden som kommer. Man opplever stor usikkerhet omkring hva som er best å si, gjøre, eller hvordan man skal oppføre seg. Forskning har vist at støttenettverk er avhengig av å ha de kriserammede som "veivisere", for å kunne støtte på deres premisser. Dette betyr at åpenhet, direktehet og ærlighet fra de rammede til de personene de ønsker støtte fra, er det viktigste de kan gjøre for å sikre best mulig støtte.

Støtt på rammedes premisser

Hovedrettesnoren for nettverket er å la rammedes ønsker og behov være retningsgivende for innhold, form, og varighet for støtten som formidles. Dette betyr at venner og familie må forsøke å være eksplisitte og tydelige på: Hva kan vi gjøre? Hvordan skal vi gjøre det? Hvem kan hjelpe med hva? Hvor ofte ønsker du at vi stikker innom? Hvem vil du ha besøk av? Maser vi for mye nå? Svar på slike spørsmål gir mulighet for individuell og tilpasset støtte, rydder av veien misforståelser mellom partene, og reduserer nettverkets usikkerhet. Ved virkelig å lytte til de rammede vil de enorme ressursene som ligger i nær familie og venner kunne utnyttes best mulig. Eneste unntak fra hovedregelen om å støtte på rammedes premisser er når ønskene åpenbart ikke er til beste for ham/henne. Forskning viser at de som isolerer seg mest etter traumatiske dødsfall, er de som også sliter mest fysisk, psykisk og sosialt. Familie og nære venner bør derfor overprøve rammedes ønsker dersom de ønsker å være i fred for alt og alle, og ingen når inn til personen. Dersom nettverket etter påtrykk fortsatt ikke får kontakt, bør profesjonelle kobles inn.

Avslutningsvis er det viktig å poengtere at det offentlige hjelpeapparatet nå organiserer systematisk oppfølging av etterlatte og de som overlevde både bombingene og skytedramaet for å sikre profesjonell hjelp til de som trenger det. Vi må også sikre at de som ikke er så heldige å ha et stort, godt og nærværende nettverk, får økt hjelp fra det offentlige. Hjelpeapparat og nettverk bør derfor samarbeide for til sammen å dekke de rammedes behov for hjelp og støtte.

RÅD til støttenettverk

- * Ta aktivt og tidlig kontakt.
- * Finn ut om de etterlatte har behov for din støtte.
- * Fortell at du er der for dem og ønsker å støtte.
- * Vær direkte og ærlig om din usikkerhet på å støtte.
- * Finn ut hva du kan gjøre – spør dem hva de ønsker.
- * Vis respekt, tålmodighet og vær forberedt på en eventuell avvisning.
- * Det er ikke så viktig å si så mye – men vis at du bryr deg.
- * Send et brev, en blomst, en liten hilsen – og det varmer med en klem!
- * Hør om de etterlatte ønsker å snakke om det som har hendt, og gjenta tilbudet.
- * Vær spesielt oppmerksom på barn i familien.
- * Gi støtte som viser at du minnes den avdøde over tid.
- * Stimuler til deltakelse i sosiale aktiviteter.
- * Tilby hjelp til praktiske ting, men ikke ta over uten at de etterlatte ber om det, f.eks. avlastning med barn, hage- og husarbeid.
- * Bidra til kontakt med andre etterlatte, sorggrupper eller pårørende foreninger.
- * Vær til stede og tilgjengelig.
- * Lytt oppriktig og innstendig – vis empati.
- * Vis respekt og tålmodighet for de etterlattes sørgemåte.
- * Ta initiativ og kom med forslag uten å forvente like mye initiativ tilbake.
- * Bruk den døde navn i samtaler der det er naturlig.
- * Vis at du bryr deg og stiller opp over tid.
- * Vær forberedt på og tål å bli avvist.

(Dyregrov, K. & Dyregrov, A. (2007). Sosial nettverksstøtte ved brå død. Hvordan kan vi hjelpe? Bergen: Fagbokforlaget.)

NYE PUBLIKASJONER

- Balk, D. E., Zaengle, D., & Corr, C. A. (2011). Strengthening grief support for adolescents coping with a peer's death. *School Psychology International*, 32, (2), 144–162.
- Brewer, J. D., & Sparkes, A. C. (2011). Young people living with parental bereavement: Insights from an ethnographic study of a UK childhood bereavement service. *Social Science & Medicine*, 72, 283–290.
- Cohen, J. A., & Mannarino, A. P. (2011). Supporting children with traumatic grief: What educators need to know. *School Psychology International*, 32 (2), 117–131.
- Compton, S., Levy, P., Griffin, M., Waselewsky, D., Mango, L. M., et al. (2011). Family-witnessed resuscitation: Bereavement outcomes in an urban environment. *Journal of Palliative Medicine*, 14, 1–7.
- Gheyara, S., Klump, K. L., McGue, M., Iacono, W. G., & Burt, S. A., (2011). The death(s) of close friends and family moderate genetic influences on symptoms of major depressive disorder in adolescents. *Psychological Medicine*, 41, 721–729.
- Jakobsen, I. S., & Christiansen, E. (2011). Young people's risk of suicide attempts in relation to parental death: a population-based register study. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 52:2, doi:10.1111/j.1469-7610.2010.02298.x, 176–183.
- Melhem, N. M., Porta, G., Shamseddeen, W., Walker Payne, M., & Brent, D. A. (2011). Grief in children and adolescents bereaved by sudden parental death. *Archives of General Psychiatry*, 68(9), 911–919. doi:10.1001/archgenpsychiatry.2011.101
- Metel, M., & Barnes, J. (2011). Peer-group support for bereaved children: A qualitative interview study. *Child and Adolescent Mental Health*, 9 MAY 2011, DOI: 10.1111/j.1475-3588.2011.00601.x.
- Ong, A. D., Fuller-Rowell, T. E., Bonanno, G. A., & Almeida, D. M. (2011). Spousal loss predicts alterations in diurnal cortisol activity through prospective changes in positive emotion. *Health Psychology*, 30, 220–227.
- Openshaw, L. L. (2011). School-based support groups for traumatized students. *School Psychology International*, 32 (2), 163–178.

- Reeves, N. C. (2011). Death acceptance through ritual. *Death Studies*, 35, 408–419.
- Stoney, C., Scanlon, J., Kramar, K., Peckmann, T., Brown, I., et al. (2011). Steadily increasing control: The professionalization of mass death. *Journal of Contingencies and Crisis Management*, 19, 2–9.
- Webb, N. B. (2011). Play therapy for bereaved children: Adapting strategies to community, school, and home settings. *School Psychology International*, 32 (2), 132–143.

PUBLIKASJONER FRA MEDARBEIDERE VED SORGSENTERET 2011

- Dyregrov, A. (2011). Hvordan formidle beskjed om et plutselig dødsfall? *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 48, 426–428.
- Dyregrov, A. (2011). *Akutt kriseintervensjon*. Månedsskrift for almen praksis. Under trykking.
- Dyregrov, A. (2011). Når sjelen skjeller – mentale virkninger av jordskjelv og Tsunami Paidos. *Tidsskrift for den Norske barnelegeforening*, 29(2), 72–73.
- Dyregrov, A., & Dyregrov, K. (in press). *Complicated grief in children*. In M. Stroebe, H. Schut, J. van den Bout & P. Boelen (Eds.), *Complicated Grief: Scientific Foundations for Health Care Professionals*. Oxford: Routledge.
- Dyregrov, A., & Dyregrov, K. (2011). Positiv vekst etter livskriser - implikasjoner for praksis. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 48, 873–877.
- Dyregrov, A., & Gjestad, R. (2011). Sexuality following the loss of a child. *Death Studies*, 35, 289–315.
- Dyregrov, A., & Regel, S. (in press). *Early interventions following exposure to traumatic events– implications for practice from recent research*. *Journal of Loss and Trauma*.
- Dyregrov, A., Yule, W., Straume, M., & Kraus, F. (2011). *Children and grief. Teaching Life Skills – A Children and War Foundation Manual*. Children and War Foundation.
- Dyregrov, K. (2011). What do we know about needs for help after suicide in different parts of the world? - A phenomenological perspective. *Crisis*, DOI: 10.1027/0227-5910/a000098.
- Dyregrov, K., Dieserud, G., Rasmussen, M., Straiton, M., Hjelmeland, H., Knizek, B., & Leenaars, A. (in press). *Meaning making through psychological autopsy interviews. The value of participating in qualitative research for those bereaved by suicide*. *Death Studies*.
- Dyregrov, K., Dieserud, G., Straiton, M., Rasmussen, M., Hjelmeland, H., Knizek, B., & Leenaars, A. (2010-2011). Motivation for research participation among suicide bereaved. *OMEGA – Journal of Death and Dying*, 62, 149–168.
- Dyregrov, K., & Dyregrov, A. (2011). *Barn og unge som pårørende ved kreft. Hvordan kan barns situasjon og foreldres omsorgskapasitet styrkes i et rehabiliterings-perspektiv?* Rapport. Senter for Krisepsykologi. Bergen.
- Dyregrov, K., Plyhn, E., & Dieserud, G. (in press). *After the Suicide: Helping the Bereaved to Find a Path to Recovery*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Hjelmeland, H., Dieserud, G., Dyregrov, K., & Knizek, B. L. (2010). Er det farlig å snakke med folk om selvmord? *Tidsskrift for Norsk Legeforening*, 10, 130, 1018–19.

Hjelmeland, H., Dieserud, G., Dyregrov, K., Knizek, B. L., & Leenaars, A. (in press). Psychological autopsy studies as diagnostic tools: Are they methodologically flawed? *Death Studies*.

Rolvsnæs, E., & Idsøe, T. (2011). School-based intervention programs for PTSD symptoms: A review and meta-analysis. *Journal of Traumatic Stress*, 2011 Mar 18. doi: 10.1002/jts.20622. [Epub ahead of print]

Zhang, N., Zhang, Y., Wu, K., Zhu, Z., & Dyregrov, A. (2011). Factor Structure of the Children's Revised Impact of Event Scale among Children and Adolescents Survived the 2008 Sichuan Earthquake in China. *Scandinavian Journal of Psychology*, 18 FEB 2011 | DOI: 10.1111/j.1467-9450.2010.00867.x.

KONFERANSER OG KURS

2011

Barn som pårørende - hvilken hjelp trenger de?

Sosiolog, dr. philos Kari Dyregrov

Sted: Bergen, Parkbygget, Haukeland sykehus, Tid: 24. november kl 19-21

Gratis, påmelding ikke nødvendig

Traumer, sorg og kriser hos barn

Dagskurs med Magne Raundalen og Atle Dyregrov

Sted: Oslo konserthus

Tid: 1. desember kl 10 - 16.30

Mer informasjon om kurs om traumer, sorg og kriser finnes her: <http://bit.ly/omn8YU>

2012

Sorgkonferanse

September 3-4, 2012

Bergen, Norge

Sett av datoene.

Karolinska institutet v/ Institutionen för onkologi/patologi og SfK arrangerer felles konferanse om hvordan en sikrer god oppfølging av etterlatte.

Målgruppe: Personell som møter pårørende og etterlatte på sykehus eller etter et dødsfall har funnet sted.

Senter for Krisepsykologi

Fortunen 7

N-5013 Bergen

Tel.: +47 55 59 61 80

www.krisepsyk.no

